

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Hristos a înviat!

Pământul, care numai eri-alaltăeri dormia somnul adânc, primind lumina și căldura soarelui, apoi ploaia binecuvântată a cerului, s'a deșteptat la o nouă viață: a lăsat să crească firicelele de earbă, printre cari floricelele de diferite colori, cari de cari mai frumoase, mai drăgalăse și mai plăcut mirositoare. Toate acestea la glasul chemării Domnului, au spart scoarța dură a pământului, au eșit la lumină și înălțându-se încetișor, laudă și preamăresc pe D-zeu.

Codrul e încheiat și din deșișul lui răsună cântecele vesele ale paserilor, cari și ele se bucură împreună cu noi de „Învierea Domnului“ iar murmurul lin al izvoarelor, cari se scurg încetișor la vale, se înalță ca tot atâtea imnuri cătră Tatăl, ocârmuitorul lumii. Putearea atât de fragedă a mugurului proaspăt a învins și a rupt scoarța dură arborelui și din el au eșit frunzele și florile, cari la rândul lor vor da roadele. Inteligența ascunsă în sămânța aruncată sub breazda pământului, va reproduce la timpul său timpul plantei ascunsă în ea. Dacă ordinea și armonia din univers ar fi și în sufletele noastre, atunci poate n'am mai cunoaște dute-

rea. Dar n'avem ce face. Nu suntem lăsați numai ca să ne desfătăm în lume ci și pentruca muncind, să ne câștigăm pâinea cea de toate zilele pentruca trăind să suportăm apăsarea neîndurată a materiei.

Vieața noastră este o taină. O mamă, un fată, se plâng mereu de greutățile acestei vieți și totuși se bucură de pruncul născut din sângele lor deși poate presupun, că asemenea lor, și acela va trece prin aceleași suferințe ale lumii acesteia, ca și ei. Pentru ce oare ținem atât de mult la această vieață pământească câtă vreme știm că de moarte și așa nu scăpăm? Pentru ce ne nizuim ca să ne facem vieața aceasta cât mai plăcută, când știm că cu cât ea ne va fi mai plăcută, mai dulce, cu atât mai mare ne va fi groaza de moarte?

Acestea sunt întrebări, la cari știința minții voind a răspunde, nu face, decât să arunce o umbră deasă asupra sufletului. Numai o strașnică morală în gândire izvorâtă din adevărata credință creștinească în idealul coborât pe pământ de Isus Christos, ne duce la adevărata înțelegere a vieții și numai aceea ne poate alina durerea. Orice ar zice creatorii diferitelor sisteme filosofice, venite să-l întărească și să-l perfecționeze pe om cu excluderea Religiei creștine, omul nu poate avea alt ideal în vieața pământească decât nizuința după perfecțiunea propovăduită de Mântuitorul Christos. Spre aceasta îl îndeamnă sufletul lui pornit dela D-zeu, deunde a venit și Isus Cristos.

Decând există omenirea, s'au născocit atâtea idei s'au statorit atâtea principii, atâtea adevăruri prelinse, stăpânitori puternici au înființat atâtea legi, atâtea rândueli, dar toate acestea au fost numai trecătoare; au trebuit să piară, căci au venit altele, cari le-au răsturnat, ca să rămână ele în locul lor, ca mai bune, mai adevărate, și nici acestea n'au stat mult, căci au fost răsturnate și ele de altele și tot așa s'au rânduit unele după altele și așa va urma cât va ținea D-zeu lumea, pentrucă tot ce este pământesc este trecător.

Dar creștinismul, instituția lui Christos?

A trecut prin evul vechiu, în care ș'a luat ființa,

a trecut prin evul de mijloc, curățind omenirea de barbarismul ei de atunci și trecut prin evul nou în care din cauza explicărilor ei, înțelegerii ei în diferite chipuri, întregă Europa a fost stropită cu sânge; s'a iscat războiul de 30 de ani și multe au trecut, s'au dus, dar legea lui Christos a rămas și va rămânea pentru toate timpurile în veci și pururea, pentrucă ea nu este de pe pământ ci e pogorâtă din ceriu. „*Eu sunt Invierea și Vieața*“ a zis Mântuitorul. Și este mare puterea credinței. Ea poate să crească organismul viu al sufletului ei, cum puterea ascunsă în micul grăunte de muștariu crește și reproduce tipul arborelui mare închis în ea.

Bietul puiu de rândunea, eșit din goace, în cui-bul de deasupra cătușelor podului casei acoperită cu șindriile, trăește o vară la noi, unde învață a sbura, iar cătră toamnă se găță de drum. Simte sosirea răcelii și de aceea își caută o primăvară.

Își ia drumul în sbor spre sud, trece preste multe greutăți ș'apoi ajunge în țările călduroase unde-și continuă vieața. Cine i-a spus lui să apuce drumul spre sud? La chemat sudul, iar el a simțit și credincios acestui simț a plecat și și-a ajuns ținta. Rândunelele deci n'ar fugi de eamnă spre sud, dacă n'ar fi sudul care să le primiască. Așa-i și omul! n'ar avea aspirația spre nemurire, dacă n'ar exista într'adevăr o realitate care să-i corespundă, dacă n'ar fi vieața vecinică. Apostul Pavel zice: „*Căci am încredințarea, că nici moartea, nici vieața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici lucrurile de față, nici cele viitoare, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncimea, nici o altă făptură nu ne va putea despărți de iubirea lui D-zeu*“.

În revărsatul zorilor zilei de Paști a anului 1917, pe frontul râului Zbruci, la dangătul unui clopot, ce venea din depărtare,* de cine știe de unde, pe aripile vântului, un soldat străin de neamul nostru, se aruncă pe mormântul unui ostaș necunoscut și îmbrățișându-l zicea :

D-zeule fă-mi parte și mie de fericitul sfârșit al

acestuia". În mintea noastră el simboliza o armată care deși era atunci în superioritate față de dușman, nu se putea bucura pentru că cu eforturile ce le-a adus, și-a cheltuit și întreg sufletul ei, iar noi, ceice atunci prin situația critică a Românilor de pretutindenea, eram puși la grea încercare, cântam: Hristos a înviat... cântecul vestitor de biruință a aceluia, care ne însuflă nădejdea în isbânda noastră. A venit apoi și ziua cea mare a neamului nostru și am zis: „Cred în D-zeu cel propovedit de Isus Christos și-l ador, fără să încerc ca să-l înțeleg, și-l văd pretutindenea de față și activ, nu numai în ocârmuirea vecinică a universului, în viața internă a sufletelor noastre, ci și în Istoria popoarelor și a omenirii“

Sebeșel, la 13 Aprilie, 1927

Alexandru Duvlea
învățător.

La cenzenarul lui Pestalozzi.

È destul să deschizi o carte de istorie a pedagogiei ca să te convingi despre înalta personalitate a lui Henric Pestalozzi. Nu se poate închipui pedagogia fără Pestalozzi.

Născut în Zürich, când urma școala primară, învățătorul său era nemulțumit cu elevul Henric Pestalozzi și i-a declarat în față: *nu se va alege nimic de el*. Conșcolarii își cam băteau joc de el pentru urîțenia lui corporală.

A fost mult influențat de scrierile lui Rousseau. A refuzat orice funcție, „*voiu fi învățător*“ și-a zis și a deschis școala din *Neuhof* în condiții foarte desavantajoase pentru el. Și-a adunat copiii așa zicând de pe drumuri, îi spăla, îi grigea, îi nutria îi îmbrăca și se apuca de lucru, când deodată dispăreau, ademeniți de părinți.

Aici și-a cheltuit toată averea ce o infiripase din zestrea soției sale.

S'a lăsat pe un timp de școală și s-a dedicat literaturii. În acest timp a scris el romanul „Leonard și Gertruda“ în care descrie starea mizerabilă a unui sat condus de oamenii răi, incapabili, spoliatori. Romanul a avut influință covârșitoare și Pestalozzi se impune atențiunii publice și bîrfitorii, cari îl năcăjiau cu experiențele lamentabile din *Neuhof* au trebuit să tacă.

Guvernul recunoaște în Pestalozzi pe omul providențial și-i încredințează o sută de orfani din comuna Stanz, care a avut scurtă durată, numai de 5 luni însă aici a formulat Pestalozzi principiul *intuiției*, care i-a făcut faima în pedagogie.

La *Burgdorf* Pestalozzi a avut școala pe care o doria, cu clase, cu colaboratori și a avut fericirea să constate ce se poate face cu o instrucție sistemizată după legile psihologice. El pleacă de la principiul lui Rousseau: natura să lucreze, dar cu corectivul să nu lipsească mâna, iscusința omului ca să facă starea prielnică pentru natură.

Lui Pestalozzi i-se deschid acum porțile unui castel feudal în Iffersen și își instalează școala renumită. Faima lui Pestalozzi trece peste hotarele țării, vin tineri din alte țări să învețe de la Pestalozzi. Școala lui are caracterul unei școli normale de învățători.

Pestalozzi nu se simțea în mijlocul mărilor din Iffersen și se dorește la Neuhoof, gândindu-se la începutul silințelor sale.

Deschide din nou școala de sat cu larma copiilor la ureche, cu zburdălnicia lor care descreștea fruntea lui și cu voioșia lor care turna în sufletul lui zbuciumat putere decretație. Nu predă direct, dar scrie mereu.

Noi avem traduse din operele lui pe „Leonard și Gertruda” și pe „Cum își învață Gertruda copiii”

În scrieri și în opera lui direct didactică se resimte o mare iubire de oameni.

Activitatea lui să ne fie stea călăuzitoare.

Toma Cocișiu.

Acum zece ani.

— Amintiri din războiu. —

D-lui Cornel Frențiu.

Ziua de Paști de acum zece ani e o zi frumoasă din cale afară. Pe întreg frontul e liniște. Numai din când în când câte o împușcătura spintecă aerul, ea însă nu e luată în seamă. Feciorii se întâmpina veseli cu creștinescul salut:

Christos a înviat!!

Adevărat c'a înviat!

Dacă însă frontul e liniștit, cu atât mai sgomotosă e pădurea de la Michnovcisna, unde rezervele regimentului 64, seara, își uita de tot chinul și amarul vieții, ce-l duc, adunându-se pâlcuri-pâlcuri la câte o rariște de brad, unde începe veselia.

Ici un grup de flăcăi stau și-ascultă la un sergent, care nu mai gătește cu glumele, colea un alt grup stăruie mereu pe lângă un vornic, să le zică din fluier, o învârtită, ori un călușer. El cedează și jocul începe. Strigăturile încep și ele:

„De-aș m'ai fi odată june" ... strigă unul mai în vârstă.

„M-a făcut maica fecior..." strigă un băiețandru de vre-o 19 ani.

Mai departe un alt grup s'a strâns în jurul unui învățător, care-și îngroapă dorul în strunele unei vioare. Sfios la început, apoi tot mai cu inimă, doina scumpă se desprinde, te încălzește, inima și apoi pe aripile vrăjite ale ei se trezesc de-odată cu toții prin satele lor dragi...

„Drum la deal și drum la vale,

Drum pân'la Poiana mare..."

E în revărsatul zorilor zilei a doua de Paști. Liniștea din zilele trecute și de peste noapte e întreruptă de dese bubuituri de artilerie, cari din ce în ce se îndesesc tot mai tare. Lumea începe a se trezi luminată.

— Sculați măi că s'a început ospățul!

— Gătați-vă ai noștri de nuntă!

Fiecare își întocmește ce are, ca la momentul dat să fie gata. Ordinul de alarmă sosește. Pe fețele tuturor se cetește o resemnare mare. Pluton după pluton, companii după companii se strecoară prin șanțul de comunicație, către linia primă, unde e urgia lui Dumnezeu. Văzduhul clocotește. Pe le amiazi focul de artilerie își ajunge culmea. Nu mai poți deosebi pușcătură, ci totul se preface într'un durduit prelung, înfiorător.

Rușii atacă, ai noștri se țin cu bărbăție. Nici în cazanurile infernului nu poate fi lucru mai grozav.

De cu seară focul slăbește puțin. Incep a veni răniții. Ne adunăm roată în jurul lor.

— Ce-i prin linia primă băieți?

— Ce să fie, ia' acum e mai bine, dar azi, într'o vreme... stăteam rău de tot; ne-au spart deodată frontul și ne-au luat pela spate... da am avut noroc mare cu domnu maior, ăla mic dela batalionu întâiu...

— Cum a fost, i-an spune cu deamănuntul, îl îndemnam plin de nerăbdare, căci era vorba de un român, de singurul maior român, ce-l aveam la regiment. E rănit, mort, ori e teafăr pân'acum?

— Cum să fie... după ce ne-au înconjurat rușii, nu mai aveam nici o nădejde de scăpare. Atunci începe domnu' maior ăla... cum îl chiamă, că doară-i român săracu... să ne îmbărbăteze, iar dumniului însuși a luat o „mașină-gewehr" și pușcă, și dăi în toate părțile cu ea. Noi, văzându-l, am prins o leacă de inimă și ne-am năpustit cu toții spre ruși, prinzând pe cei din spate, iar pe ceilalți respingându-i.

— Așadară domnul maior a scăpat batalionul?

Ba regimentul întreg! Dumnezeu să-l scape din acest iad!

Iadul a mai ținut 10 zile, dar Dumnezeu l-a ferit. Regimentul nu s'a dt nici un pas înapoi.

* * *

În pădurea dela Michnovcisna nu mai e veselia din ziua de Paști... Brazii sunt ciungăriți de vârf, terenul e tot spart. Tranșeele de rezervă sunt ruinate...

Pe câte un cotor de brad, feciorii rămași, mișălesc, cu slova încurcată, carte la cei de acasă despre ei și despre cei cari nu mai sunt.

Strunele dela vioara dascălului au amortiț, iar domnul maior ăla... viteazul a plecat dintre noi.

V. Zdrenghea.

Cetind un articol.

În numărul din 15 Aprilie a. c. al românescului zi ar., „Universul” a apărut articolul de fond „Opera de romanizare, semnat de Domnul Canstan din Bacalbașa; din care articol estrag următoarele: Chestiunea românizării orașelor din noile ținuturi este acum pe planul întâiu al preocupărilor. Dar, cum o să putem româniza orașele, dacă statul nu și face datorința? Noi cerem românizarea orașelor prin propaganda de fiecare zi pe care o realizează cultura, dinamica economică și predominarea elementului băștinaș care e atât de superior numericește pe întinsele câmpii ale ținuturilor.

Mai întâiu prin școală. Dar nu după metodele maghiare, prim școala instrument de constrângere, dar prin școala putere de convingere. În Ardeal, purtătorii de făclii naționale au fost preoții și învățătorii; aceștia au contribuit ca, secular, conștiința românească să nu apuie. Oare n-ar fi cea mai neiertată dintre orbiri ca, ceace n'au putut omori dominațiile străine, să omorâm noi tocmai în epoca ce ar trebui să fim a celui mai inflăcărat entuziasm? etc.

Am citat din articolul menționat, pentru că ne bucurăm, că într'o chestiune național-socială primordială, se scoate în relief rolul însemnat ce-l are învățătorimea. Însă durere. Cât de des nu se spune, se scrie, despre rolul ce-l are învățătorimea în opera pentru consolidarea țării. Se aranjează banchete, la cari se declară din partea multor competenți acest compliment la adresa învățătorimii: Dvoastră sunteți oastea pe care se sprijină în bună parte viitorul acestei țări. Iar pe de altă parte aceiași competenți ne declară: Nu vă putem plăti mai bine, fiindcă sunteți prea mulți! Curioase constatări:

Dacă învățătorimea a avut un rol însemnat în trecutul neamului, pentru păstrarea și conservarea noastră ca popor, este neîndoielnic, ca acest rol îi revine și în opera pentru consolidarea noastră din toate punctele de vedere. Probleme mari sociale ca: reforma agrară, votul universal, românizarea orașelor, opera sanitară etc. nu se pot desăvârși fără o muncă intensivă a învățătorimii. Învățătorimea care a săvârșit și în alte împrejurări lucruri cari nu se pot aprecia îndeajuns, își dă bine seamă din necesitățile vitale ale timpului de față. Sunt sigur că mulțimea învățătorimii simte și suferă o continuă nemulțumire, că nu este pusă în posibilitate de a lucra la ridicarea culturală a poporului, în așa fel, cum recere timpul. Cei cari trăesc în mijlocul poporului, cari îi cunosc suferințele, cari cunosc greutatea ce ne apasă, nu pot să dea cuvântul nădejzii de îndreptare, fiindcă ei înșiși sunt desiluzionați și desamăjiți.

În România visurilor noastre, așteptam o situație materială în așa fel ca să corăspundă aptitudinii noastre, meritului ce l-am avut și importanței ce o avem.

În ori și ce caz mentalitatea celor cu răspundere în chestiunea salarizării noastre, nu este nici de cum înțeleasă. Când trebuie să-i convingi prin memorii, să le arăți documentat că nu mai putem fi tacați alături de plutonieri, de acar, când pe de altă parte cu serviciul nostru suntem puși între cei cari sunt chemați a îndeplini reforme ca românizarea orașelor.

Învățătorul ungar a putut să lucreze cu zel la maghiarizarea orașelor, fiindcă prin situația materială bună ce o avea, era pus într'o situație cu mult mai autoritară decât a noastră și era în măsură a se prezenta în urma acestui fapt și ca intelectual superior nouă.

Vremurile sunt schimbate. Învățătorul atât la sate cât și la orașe trebuie să fie privit și considerat ca un adevărat factor cultural. Concepția că învățătorul este un funcționar care pe lângă funcția lui mai poate face și pe gospodarul sărac, nu mai corăspunde.

Când vom ajunge ca învățătorul să fie salarizat în așa fel ca să fie pus la siguranța bătrânețelor sale și ale familiei, atunci școala dela sate, va fi uzina puternică care crează generația chemată să desăvârșească opera începută prin eroismul înaintașilor noștri, iar cea dela orașe va duce sigur și repede la românizarea orașelor atât ca intelectual cât și ca industrie și comerț.

Andrieu Floașiu, inv.

Asociația de înmormântare.

V.

Când vor ajunge rândurile aceste în casele colegilor noștri învățători, dâșii vor prăznuii cea mai mare și mai frumoasă sărbătoare bisericească: *Invierea lui Isus Christos*. Doresc din inimă, ca sărbătoarea această sfântă și măreață să nu le fie prilej numai de veselie și desfătare trupească, ci mai vârtos prilej de înălțare și reculegere sufletească. În aceasta aleasă și sfântă zi iubiiții colegi să mediteze profund asupra strălucitului act al invierii, prin care „s-a călcat moartea și s-a sfârmat iadul” — s-a spulberat minciuna și au invins adevărul și dreptatea.

Intreagă viața Mântuitorului a fost plină de lipse și năcazuri; suferințele Lui au fost nespuse de mari. Le-a purtat și răbdat pe toate până la sfârșit cu blândeță și cu paciință, având un sfânt ideal de implinit și o neînfrântă credință în izbânda finală. Astăzi idealul s-a implinit și izbânda s-a arătat în toată măreția ei.

Învățătorimea română nu poate găsi nici când un exemplu mai demn de imitat decât pe Mântuitorul nostru Isus Christos. Dacă această învățătorime va lucra și va trăi după a Lui învățături; va putea sta pururea neclătită ca și cea mai solidă stâncă pe care nici turbatele valuri ale mării, nu o pot sfârma, nu o pot mișca.

Iubiții colegi, astăzi ca nici-odată avem lipsă de credință și bărbăție neînfrântă. Trebuie să fim cu toții un trup și o gândire. Nu mai putem lucra reslătiți și fără nici-un plan. Trebuie să ne punem serios cu toții pe muncă, deoarece avem foarte multe de indeplinit și de îndreptat.

Acum mai de grabă avem să înființăm asociația de înmormântare, o instituție de prima necesitate. Toți ceice n-ați aderat până acuma la ea grăbiți-vă și vă alăturați la colegii voștri cari așteaptă cu dor să se înceapă lupta. Nu mai stați în nepăsare, că vă judecă lumea. Cred, că a fost destulă vorbăria de până acuma. E timpul să trecem la fapte.

În vacanță și zilele de sărbători va putea fiecare să mediteze și să se pronunțe dacă e pentru sau contra acestei asociații. Rog deci pe cei ce n-au răspuns să se pronunțe de grabă fiindcă termenul de 1 Maiu e aici.

În timpul din urmă am mai primit aderările următoare: Andreiu Floașiu și Vasile Șandru — Alba-Iulia, Adrian Neagoie și Filomena Neagoie — Teiuș, Emilian Repede și Aurelia Repede — Geoagiul de sus, Ștefan Gligor și Ana Gligor — Cisteiul de Mureș, Vasile Corbean și Leontina Corbean — Lopadea-Veche, Laurean Popa și Ana Popa — Ciumbrud, Emil Lazar și Silvia Lazar — Gâmbaș, Ion Radu și Leontina Radu —

Gârbova de jos, Victor Drăgan și Florentina Drăgan — Galda de Sus, Ion Udrea și Mariți Udrea — Mesentea, Vasile Murgău — Tibru, Iulian Anghel — Cricău, Ion Marian — Păgida.

Numărul total al aderenților de până acuma: 126 cu 5249 ani.

Marian Sasu.

Activitatea comitetelor școlare din Transilvania.

Nimeni nu poate contesta indispensabilitatea și importanța comitetelor școlare. Dată fiind împrejurarea, că nici o instituție publică nu poate funcționa, nu se poate dirigi, fără oareși-care comitet, cu atât mai vârtos e de lipsă ființa comitetelor școlare, de pe lângă școala primară de stat.

De ființa comitetelor acestora școlare, se leagă însă și o desfășurare de activitate cât se poate mai fecundă, căci altfel n'au nici un rost.

M'am interesat, de aproape, ca să-mi pot face o icoană clară despre activitatea comitetelor noastre școlare. Cu cea mai mare părere de rău însă, trebuie să constat, că activitatea comitetelor școlare de pelângă școala primară de stat, în general, se reduce la zero, ceea-ce încă tot n'ar fi chiar de desperat, dar când trebuie să mai adaugi regretabila împrejurare, că aceste comitete școlare, în loc să dea tot sprijinul învățătorului — școalei —, aceste comitete școlare — zic —, pun piedeci învățătorului, care ar dori, ca școala primară să se avânte în cele mai bune condiții.

Încă nu cunosc — în special la sate — comitet școlar, care să-și facă datoria față de școală — față de cea mai importantă instituție din stat — în măsură cât de cât acceptabilă. Nimeni nu-și bate capul cu grigile școalei, ci exclusiv bietul învățător. Dacă școala pretinde o cât de arzătoare trebuință, d. e. reparație, mobilier, material didactic, combustibil etc. nimeni nu se interesează de aceste lucruri ci exclusiv învățătorul; de a critica însă, pare a fi dispus fie-care.

La întocmirea bugetelor școlare, pe nimeni nu-l doare capul să știe minuțios, cari sunt nevoile școalei, ca astfel să se prevadă în buget sumele necesare, ci tot exclusiv: învățătorul. Și încă ce e mai condamnabil? Atunci când învățătorul-directorul prezintă comitetului școlar, spre aprobare proiectul-buget, la întocmirea căruia a avut în vedere absolut strictul necesar, aici vei vedea o vădită activitate a comitetului școlar, ca să-ți combată proiectul-buget și în consecință, să nu aproabe sumele, ce ai proiectat, ca și când tu care ești sufletul școalei, ești și-n același timp dușmanul acesteia.

În felul acesta, ființa comitetelor școlare de pelângă școala primară de stat din *Transilvania*, o consider de neavenită și inutilă, dacă nu superfluă. *Ori avem comitete școlare, ori n'avem!*

Dacă le avem, se impune, ca aceste comitete să fie conduse de cel mai înalt simț de datorință către școală, pentru a cărei prosperare să desvoalte o activitate cât se poate mai intensivă și rodnică.

În toate statele civilizate-se spune-sunt comitete școlare. Din motive de ordin financiar și tehnic, nu pot cunoaște activitatea acestor comitete școlare și nici nu ași dori prea mult aceasta, căci prevăd cu toată siguranța, că de locul de cinste, comitetele școlare din *Transilvania* ar sta destul de departe.

Avem comitete școlare ori n'avem? Dacă avem, e în interesul școlăii, a culturii poporului, a neamului, și a Țării, ca aceste comitete școlare să se însuflească de cel mai adânc interes față de școală, să lăpede din înima lor ura și răutatea față de învățător și școală și să se pătrundă de cea mai mare iubire și sfântă datorință în a dovedi o cât mai intensivă, continuă și desinteresată activitate, *pentru-ca școala primară de stat să prospereze văzând cu ochii. Fugă pizma dela noi!*

Să ne aducem aminte de cântarea „*Invierii*” : „Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa” iară eu zic: Aceasta este Țara care ne-a hărăzit-o Domnul, să muncim umăr la umăr pentru prosperarea ei, dând tot concursul posibil și școlăii primare de stat, căci numai așa ne putem veseli și trăi în aceasta, nouă atât de ascumpă țară.

Noșlac, luna Aprilie 1927.

Ion Aldea.

Examene cu învățătorii ardeleni.

Din ziare sunt informat, că s'a soluționat încadrarea învă. Ardeleni pe bază de drepturi câștigate, ceace e un bine până la un loc.

În fața colegilor din v. regat noi am apărut nu încununați cu aureola cunoașterii de sine, nici cu prestigiul ridicat.

Din frontul făcut de noi și din parlamentările Asociației cu Ministrul am ieșit cu succesul asigurat, dar prea am bătut în retragere dela prezetarea la un examen.

Și sunt convins, că învățătorii ardeleni nu fug de-o secătură de examen, care dă un titlu de învățător în grad și salariu. Facem ori câte examene ni se cer numai să ni-se recunoască și răsplătească munca!

Binevoitor.

Din țara regilor ne'ncoronați...

„Temelia oricărui succes e cinstea — Declarațiile „regelui oțelului“.

America vitezei și-a succeselor orbitoare, America industrialismului și-a negoțului dus la extrem, America al cărei suflet, pentru profanul și îngâmfatul european esuflet de tarabă, ne simțitor și pornit numai spre câștig prin orice preț, ține să desmintă mereu această concepție europeană asupra ei, concepție izvorâtă din necunoaștere și, — de ce să n'o mărturisim? — din rezorturi de invidie neputincioasă și mărunță.

Oamenii ei mari, nu gânditorii fără alte preocupări, ci oamenii ei practici cari sunt totdeauna dublați de gânditori, oamenii cari prin munca și destoinicia lor au ajuns ca alături de numele simplu al oricărui muritor necunoscut și cenușiu să lege calitative regale, fără coroane și fără blazon însă, regi democratici ai petrolului, pălăriilor, ferului ba chiar al periilor de dinți, sau ai cremei de ghetе, — ce titlu ridicol pentru nasul subțire al unui fabricant european! — au ținut să dea totdeauna indemnuri și sfaturi, să lumineze pentru alții drumurile pe cari și ei le-au străbătut până au ajuns la culmi de faimă, bogăție și putere.

Iată bunăoară, că o gazetă din New-York, care pentru a vărsa indemnuri tari în sufletul practicilor ei cetitor face anchete printre oamenii mari, regii industrialismului american, nu de mult a publicat răspunsul regelui oțelului, Charles M. Schwaab cu privire la metoda prin care a ajuns el acolo unde e azi, având posibilitatea să dicteze atotputernicie pe piața oțelului.

Și mărturisirea acestui „rege al oțelului“, semnificativă și practică, fiindcă această metodă i-a adus roadele de cari azi vrednic culegător, se bucură, e o luminoasă lecție de cinste muncitorească, dată spiritului european, care disprețuiește suveran ca pe ceva șarlatanesc munca acestor „regi“ neincoronați.

Pentru regele-oțelului, banul, n'a fost niciodată scop principal ci mai mult mijloc pentru crearea unei industrii — copil al muncii lui — cât mai înfloritoare. La întrebarea cum de a ajuns la un așa succes desăvârșit, răspunsul neșovăitor și cel dintâiu i-a fost totdeauna: *Prin cinste*. „Căci cinstea neștirbită, e cel mai mare bun lumesc, atât pentru individ cât și pentru societate, care își pune încrederea în această cinste. Însă cinstea singură nu e motorul unui succes sigur. Ea mai trebuie să fie combinată și cu alți factori generatori de puteri morale și materiale. Aceștia iată-i: 1. Democratismul adevărat, căci respectul pentru orice om aduce și pentru tine acelaș respect; 2. Să te sbați s'ajungi mai mult decât un om mijlociu și oarecare, să nu te pierzi în masa cenușie a mediocrității; 3. Să fii loial și modest, dând atenția cuvenită tuturor oamenilor; 4. Să fii prietenos, căci prie-

tenia te mulțumește sufletește și-ți dă puteri de muncă; 5. Să nu disprețuiești bunurile sufletești, artele, pentru afaceri, căci ele te întăresc cu resorturi noi psihice.

În privința alegerii, carierii, regele-oțelului, a spus iar lucruri interesante. Să pornești la drum fără protecții — chiar de le-ai avea, numai cu meritele și încrederea ta în viață. Și dacă vezi că drumul care ți l-ai ales, nu e pentru tine, oricât de târziu ai observa, părăsește-l și apucă altul, căci într'un ram de muncă în care nu simți plăcere, succesul nici odată nu te va urmări.

Sunt aceste, lucruri matur gândite și din plin trăite, cari ar putea da de gândit și industriașilor noștri. „Patria.”

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

Către întreagă învățătorimea din județ.

Dupăcum e știut în ziua de 24 l. c. urmează a se face recensământul populației din întreagă țara noastră. Din acest prilej invităm pe toți învățătorii noștri, ca să dea cel mai larg și mai eficace concurs organelor administrative, însărcinate cu facerea acestui recensământ.

No. 1383—1927.

Vă trimitem spre știre copia ordinului On. Minister al Instrucțiunii No. 30015—1927.

„Avem onoare a vă încunoștiința că în comuna Răbaia Horodniceni, jud. Fălțiceni funcționează un atelier mecanic pentru confecționare de material didactic și mobilier al d-lui Olteanu Ilie învățător.

Ministerul vă recomandă ca atunci când școlile au nevoie de material didactic și mobilier să țină seamă și de acest atelier care oferă un rabat de 20% pentru teighele și bănci școlare și 30% pentru toate celelalte articole. Catalogele atelierului se trimit la cerere.”

No. 1439—1927.

No. 5615—1927. Vă trimitem spre știre copia ordinului Inspectoratului.

„Onoratul Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 35858—1927 ne comunică publicațiunea primită dela Direcția Generală P. T. T. relativă la revindecarea de valori pe care supuși române le-ar avea depuse la casele postale de economie din Viena

și Budapesta spre a-se aduce la cunoștință celor interesați.

Comunicându-Vă această, Vă rugăm a pune în vedere celor interesați, că pentru ori-ce informațiuni în această direcție să-se adreseze oficiilor P. T. T. din acele localități."

4500—1927.

Vă trimitem spre știre și executare ordinul Inspectoratului No. 4500—1927 :

Consistorul Archiezezei ort. române de Alba-Iulia și Sibiu cu adresa No. 491—1927 ne face cunoscut că pentru a pune pedecă diferitelor curente nefaste, cari tind la demoralizarea tineretului dela sate și orașe a înființat societatea „Sft. Gheorghe” pe seama căruia a alcătuit Statut special aprobat de adunarea arhiepiscopoească din anul 1924.

Această societate s'a înființat aproape în toate comunele și parohiile ort. din această Archidieceză.

Veți pune în vedere învățătorilor dela școalele din acel județ, că sunt obligați să colaboreze cu preoțimea la opera culturală-religioasă, dezvoltată în cadrele acestei societăți, care în sensul statutelor e chemată a fi de mare folos Statului, Bisericii și familiei.

No. 865—1927.

Atragem și noi atențiunea domnilor învățători din plasa Sebeș asupra circularei No. 97—1927 edată de dl. subrevizor școlar de control Petru Chirca și îi invităm serios ca să dea tot concursul posibil pentru expoziția amintită precum și pentru concursurile de coruri, jocuri și exerciții gimnastice.

No. 1137—1927.

Spre știre și executare Vă trimitem ordinul Prefecturii No. 5411—1927.

„Cu ordinul nostru Nr. 5411—1927 s-a trimis Primăriilor comunelor urbane și rurale, reclame pentru cumpărarea lozurilor. „Loteria sinistraților”, cu aceia, ca reclamele să fie distribuite printre locuitori, de către băieții de școală.

În consecință Vă rugăm domnule revizor a da ordin tuturor Directorilor de școli din județ, ca să satisfacă întru toate ordinului nostru, Nr. de mai sus, și având în vedere scopul nobil, să facă cât mai intensă propagandă, pentru plasarea acestor lozuri”.

No. 871—1927.

În alăturare Vă trimitem în copie adresa Institutului de orbi al statului din Cluj Nr. 68—1927, rugându-Vă a-i da toată atenția cuvenită :

Institutul de orbi al statului din Cluj mai având în anul cu-

rent 12 locuri vacante de bursieri ai statului pentru băieți orbi în etate de 7—11 ani, cu onoare Vă rog, să binevoiți a aproba și a dispune că domnii învățători din Regiunea școlară ce cu onoare o conduceți să binevoiască a îndruma copiii orbi cu etatea amintită aflați în comunele regiunii Domniei-Voastrea, la Institutul de orbi din Cluj, Calea Dorobanților 25.

„Neavând altă modalitate de a duce aceasta la cunoștința celor interesați, de altă parte publicațiile prin diferite jurnale din țară nu au avut efectul dorit, îndrăznesc să vă cer prețiosul Domniei Voastre concurs mai ales că se știe din experiență că numai domnii învățători au prilejul cel mai bun să cunoască precis situația copiilor în etate școlară din comunele lor și deci vor fi orientați dacă în comuna lor sunt sau nu copii orbi în etatea de școală.

„Cum institutul nostru este o școală specială, organizată cu 8 clase ascendente și cu 4 clase de cursuri profesionale pentru orbi cu scop ca ei să devie elemente utile lor și societății ei pot să-și însușiască cunoștințele lor pentru viață numai în instituțiile speciale precum este și a noastră.

„Internarea și educarea acestor copii nu este numai în interesul lor ci chiar în al poporului nostru.”

Revizor școlar

M. Sasu.

Convocare.

On. membri ai cercului cultural „Sebeș” sunt convocați la ședința intimă și publică pe ziua de 8 Maiu a. c. la școala primară de stat din Petrifalău cu următoarea

ORDINE DE ZI:

La orele 2 p. m. a) *Ședința intimă:*

1. O lecțiune practică din Istorie de inv. dir. Octavian Vulcu.
2. Discuțiune asupra cercurilor concentrice, după cari se face Istoria, de toți membrii.
3. Eventuale.

La orele 3 p. m. b) *Ședința publică:*

1. Frumseța, trăinicia și folosul portului național cu proiecțiuni de schiopticon de d-na Alexandrina Trifa din Sebeș.
2. Producțiuni cu elevii școlael din Sebeș.

Vasiliiu Zdrenghea.
președinte.

Asociația Învățătorilor, secției județului — Alba.

No. 11—1927.

Convocare.

Membrii comitetului sunt convocați la ședință pe 30 Aprilie a. c. oara 9 a. m. în Alba-Iulia, pentru a stabili definitiv programul Adunării generale.

Andrieu Floașiu
președinte.

ȘTIRI.

— *Dorim sărbători fericite tuturor colaboratorilor, abonaților și sprijinitorilor cauzei învățământului nostru primar național.*

— *Revista noastră se tipărește în rândul acesta pe 16 pagini, în urmare proximul ei număr va apărea numai peste 2 săptămâni.*

— *Rugăm cu insistență pe toți restanșierii — învățători, comitete școlare și particulari — să binevoiască a-și achita de urgență abonamentul la revistă.*

— *Armonizarea salariilor.* „Legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare” a trecut prin senat și a fost depusă și la cameră. *Sesiunea parlamentară însă s'a închis în ziua de 15 Aprilie*, așa că nu a mai fost vreme să fie dezbătută și această lege importantă. Se cade, de fapt, ca o lege de importanța acesteia, oricât ar fi de urgentă, să fie dezbătută temeinic. Se dau însă asigurări, că în *sesiunea extraordinară* a parlamentului care se va deschide în 8 Maiu, va fi pusă în discuțiune și apoi în aplicare.

— Ministerul instrucțiunii face cunoscut membrilor corpului didactic de toate gradele, precum și funcționarilor dependenți de acest departament, că vechile carnete de identitate pentru călătoria cu reducere pe C. F. R. sunt valabile până la 15 Mai.

— *Posta Redacției.* Dnei A. M. în A. I. Poezia „Suflet blând” e nepublicabilă.